

КРАЄЗНАВСТВО

Сторінка № 14, підготовлена районною громадською організацією "Спілка краєзнавців"

Нещодавно в Кам'янці проходила друга науково-краєзнавча районна конференція, організована районною держадміністрацією, районною та міською радами, історико-культурним заповідником, районною громадською організацією "Спілка краєзнавців", відділами освіти та культури райдержадміністрації. Конференція була присвячена 60-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

Ця тема настільки близька нашому суспільству, настільки болюча і щемна, що не залишила байдужими багатьох наших земляків, які зібрались в актовому залі музичної школи. До присутніх зі словами привітання з нагоди 60-річчя Перемоги звернулись голова райдержадміністрації І. М. Крамаренко, голова райради І. М. Швець, міський голова М. С. Плешкань, помічник народного депутата України В. А. Тимошенко С. М. Дяченко. Вони висловили глибоке задоволення тим, що пам'ять про Велику Вітчизняну війну живе не тільки в серцях тих, хто

пройшов кризь її горнило, а її знають зовсім молоді люди і це запорука того, що слава тих днів ніколи не померкне. Присутні з великим хвилюванням

ДРУГА КОНФЕРЕНЦІЯ

слухали виступи учасників тих подій О. Л. Скринника — гвардії полковника у відставці, що пройшов війну з першого до останнього дня, М. М. Персикова — учасника визволення Кам'янського району, В. М. Мушти, який брав участь і в партизанському русі, і у бойових діях Радянської армії. На конференції виступив кандидат історичних наук, доцент Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, голова обласної організації Всеукраїнської спілки краєзнавців В. М. Мельниченко. Тема доповіді — Велика Вітчизняна війна і дослідження краєзнавців Черкащини. Прізвище, що в своїй доповіді автор відмітив дослідників цієї теми в нашому районі Ф. П. Людино, О. Г. Шамрай, К. Н. Гузденка. Сповідоповідачами на кон-

ференції стали лауреат обласної премії ім. Максимовича, голова районної спілки краєзнавців О. Г. Шамрай та завідуючий історичним музеєм Ка-

м'янського державного історико-культурного заповідника Ю. Ю. Ляшко.

Прізвище відзначити, що школи нашого району активно включилися в краєзнавчу роботу по дослідженню подій Великої Вітчизняної війни. І тут дуже ґрунтовною підготовкою матеріалу відзначилася учениця Тимошівської загальноосвітньої школи Євгенія Власенко (керівник А. П. Могилка). В основу її виступу "Події Великої Вітчизняної війни в с. Тимошівці" покладені матеріали, зібрані шкільною експедицією.

Про долю конкретної людини, про її вклад у загальну Перемогу розповіли у своїх виступах Л. Бірченко та О. Соловей (сcoloго-економічний лицей, керівник Т. М. Безверха), С. Рибалка та А. Опе-

нько (Кам'янська школа № 1, керівник М. Д. Рибалка), І. Мудрицька (Кам'янська школа № 1, керівник М. В. Поліщук), О. Солонько (Жаботинська школа, керівник О. П. Волошин).

Цікавий фактичний матеріал про події в с. Михайлівці у період війни збирила учениця Михайлівської школи Ю. Кодола (керівник Т. Д. Конарева).

Невелика полеміка, як власне і має бути, відбулась на конференції під час виступу О. В. Ветрова про Тясминський прорив холодноярських партизанів. І це дуже добре, адже тільки в полеміці народжується істина.

Хочеться підкреслити, що участь у науково-краєзнавчій конференції — це дуже серйозна кропітка дослідницька робота. І кожний факт, кожна цифра повинні бути дуже точно аргументовані і обґрунтовані.

Л. БОНДАРЕНКО,
заступник директора
історико-культурного
заповідника.

Ти вистояв, солдате

З нагоди 60-ї річниці Перемоги учні Грушківської школи спільно з виконкомом сільської ради організували зустріч з ветеранами та учасниками Великої Вітчизняної війни. Ветерани поділилися своїми спогадами про фронтові дороги, про жалюві сторінки шістдесятирічної давнини.

Учні місцевої школи підготували для ветеранів змістовну концертну програму "Ти вистояв, солдате". Сільський голова І. Д. Темний вручив ветеранам ювілейні нагороди з нагоди 60-річчя Перемоги.

В. ЮРЧЕНКО,
с. Грушківка.

Густо засіяла минала війна українську землю не лише смертоносним металом, а і людськими кістками. Незавідомою про знахідку

Зниклий безвісти

жачки на те, що впродовж післявоєнних десятиліть радянська система неодноразово заявляла, що "Ніхто не забутий, ніщо не забуте", про загиблих забували одразу після того, як живий солдат перетворився на "безвозвратне

потері". На території Кам'янського району за даними "Книги пам'яті" загинули і покаялись в братських могилах 1300 бійців і командирів Радянської армії. Але справа в тому, що в той час втрати особового складу військових частин підрозділів 375 або 31 стрілецьких дивізій Четвертої гвардійської армії під командуванням генерал-лейтенанта О. І. Рижова.

Як трапилось, що поховати по-людськи та боєць лишився в своєму документі зберегти. Якщо ж упав він в полі, лісі чи болоті, там він так і лишився, числився, як зниклий безвісти. Недаремно біля 70 % бійців, котрі загинули у тій війні, вважаються зниклими безвісти.

Одного із них, невідомого бійця Радянської армії, вдалося відшукати на території нашого району. Хтось із місцевих жи-

телів Тимошівки натрапив у лісовому урочищі на останки. Треба віддати належне цій людині, яка повідомила про знахідку

голову сільської ради, а в свою чергу, заступника голови РДА О. Г. Шамрая, який проінформувал про знахідку сивобілітця Черкаської обласної археологічної інспекції Ю. Ю. Ляшка.

За всіма правилами було проведено розкопки та ексгумацію останків бійця. На жаль, час зробив свою справу: ніяких документів не збереглося. Якщо взяти до уваги дані розкопок і архівних матеріалів, можна сказати, що загиблий був автоматником одного із складу військових частин підрозділів 375 або 31 стрілецьких дивізій Четвертої гвардійської армії під командуванням генерал-лейтенанта О. І. Рижова.

Як трапилось, що поховати по-людськи та боєць лишився в своєму документі зберегти. Якщо ж упав він в полі, лісі чи болоті, там він так і лишився, числився, як зниклий безвісти. Недаремно біля 70 % бійців, котрі загинули у тій війні, вважаються зниклими безвісти.

Одного із них, невідомого бійця Радянської армії, вдалося відшукати на території нашого району. Хтось із місцевих жи-

Л. ВИСОЦЬКА,
науковий співробітник
Кам'янського історичного музею.

Обпалена юність

Пропоноване читачам видання — підсумок великої за обсягом пошуково-дослідницької роботи досвідченого педагога і невтоманого краєзнавця, ветерана війни Федора Петровича Людино, який зібрав і опрацював матеріали про наших земляків, реалізуючи свій давній задум.

Сьогодні, як ніколи, усім нам, а особливо молоді, потрібна правда і пам'ять про шо війну, про покоління тих людей, які чесно і до кінця виконали свій громадянський обов'язок, захищаючи нашу Батьківщину від загарбників, винесли на своїх плечах тягар післявоєнної відбудови, виростили дітей і внуків — громадян незалежної України. Автор, поєднуючи історичний матеріал зі спогадами очевидців, наповнив нарис новим змістом, що дало змогу зробити матеріал цікавим у викладі, а читач

більше дізнається про своїх земляків, які боронили нашу землю від фаншистських загарбників.

У краєзнавчих дослідженнях останнього часу все помітніше місце посідає невичерпна тема Великої Вітчизняної війни і, передусім, вивчення участі в ній наших земляків. І це цілком закономірно, адже долі тисяч і тисяч черкашан обпалила своїм безжалісним вогнем ця найжорстокіша і найкровопролитніша в історії людства війна.

Саме про таких широк душою людей, чия мужність і жертвність в роки війни здебільшого залишалася у тіні відомих історичних постатей і подій, йдеться у пропонованій читачам книзі. В ній зібрані нариси, спогади та біографічні матеріали про життєвий шлях фронтовини, партизан і підпільників — уродженців Кам'янського та інших районів

АЛЕКСАНДР СІВІЙ

Дорогами Війни

нашого краю, багатьох з і людей, які є її творцями. на жаль, уже немає з нами.

Безумовно, що його книга з вдячністю буде сприйнята широкою громадськістю Кам'янщини, виховуватиме у читачів повагу до власної історії

О. ШАМРАЙ,
голова районної організації "Спілка краєзнавців", лауреат обласної краєзнавчої премії ім. М. Максимовича.